

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

6 ta' Ottubru 2011 (*)

“Nuqqas ta' Stat li jwettaq obbligu – Artikoli 63 TFUE u 40 tal-Ftehim ?EE – Moviment liberu tal-kapital – Fondi ta' pensjoni barranin u nazzjonali – Taxxa fuq il-kumpanniji – Dividendi – E?enzjoni – Differenza fit-trattament”

Fil-Kaw?a C?493/09,

li g?andha b?ala su??ett rikors g?al nuqqas ta' twettiq ta' obbligu skont l-Artikolu 258 TFUE, ippre?entat fl-1 ta' Di?embru 2009,

Il-Kummissjoni Ewropea, irrappre?entata minn R. Lyal u M. Afonso, b?ala a?enti, b'indirizz g?an-notifika fil-Lussemburgu,

rikorrenti,

vs

Ir-Repubblika Portugi?a, irrappre?entata minn L. Fernandes u H. Ferreira, b?ala a?enti,

konvenuta,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn A. Tizzano, President, J.?J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (Relatur) u M. Safjan, Im?allfin,

Avukat ?enerali: P. Mengozzi,

Re?istratur: M. Ferreira, Amministratur Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tal-24 ta' Marzu 2011,

wara li semg?et il-konkluzjonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tal-25 ta' Mejju 2011,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 Permezz tar-rikors tag?ha, il-Kummissjoni Ewropea titlob lill-Qorti tal-?ustizzja tikkonstata li, billi intaxxat dividendi ri?evuti minn fondi ta' pensjoni mhux residenti b'rata og?la minn dik g?ad-dividendi ri?evuti mill-fondi ta' rtirar residenti fit-territorju Portugi?, ir-Repubblika Portugi?a naqset mill-obbligi tag?ha skont l-Artikoli 63 TFUE kif ukoll 40 tal-Ftehim dwar i?-?ona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 52, p. 3, iktar 'il quddiem il-ftehim “?EE”).

Il-kuntest ?uridiku

2 Skont l-Artikolu 16(1) tal-iskema applikabbli g?all-benefi??ji tat-taxxa (“Estatuto dos Beneficios Fiscais”, iktar 'il quddiem l-“EBF”), id-d?ul ri?evut mill-fondi ta' pensjoni u entitajiet

relatati li huma kkostitwiti u li joperaw f'konformità mad-dritt Portugi? huma e?enti mit-taxxa fuq id-d?ul tal-kumpanniji (Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Colectivas, iktar 'il quddiem l-“IRC”).

3 L-Artikolu 16(4) tal-EBF jipprovdi li f'ka? ta' nuqqas ta' osservanza tal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-ewwel subparagrafu ta' dan l-artikolu, it-tgawdija tal-vanta?? previst titqies ming?ajr effett g?all-e?er?izzju kkon?ernat, il-kumpanniji ta' mmani??jar tal-fondi ta' pensjoni u entitajiet relatati, inklu?i l-asso?jazzjonijiet tal-mutwalitajiet, li huma prin?ipalment responsabbli mit-taxxi mhux im?allsa fuq il-fondi jew fuq l-assi li l-amministrazzjoni timponi fuqhom u li g?andhom jag?mlu l-pagament tat-taxxa dovuta fit-terminu previst fl-Artikolu 120(1), tal-Kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-kumpanniji (Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Colectivas, iktar 'il quddiem il-“CIRC”).

4 L-Artikolu 4(2) tal-CIRC jipprovdi li l-persuni ?uridi?i u entitajiet o?ra li la g?andhom sede u lanqas amministrazzjoni effettiva fuq it-territorju Portugi? jibqg?u taxxabbli g?all-IRC biss g?ad-d?ul mag?mul fit-territorju Portugi?. L-Artikolu 80(4)(?) tal-CIRC jispe?ifika li r-rata tal-IRC tammonta g?al 20 %, su??etta g?ad-dispo?izzjonijiet ta' ftehim ipplanat sabiex ti?i evitata t-tassazzjoni doppja.

5 Skont il-punt 3 tal-Artikolu 4(3)(?) tal-CIRC, id-d?ul mill-investment ta' kapital fejn id-debitur huwa ddomi?iljat, g?andu s-sede tieg?u jew g?andu amministrazzjoni effettiva fuq it-territorju Portugi?, jew fejn il-?las jirri?ulta g?all-stabbiliment fiss f'dan it-territorju, jag?mlu parti mid-d?ul tal-persuni mhux residenti intaxxati fil-Portugall.

6 Skont l-Artikolu 88(1)(?), 3(b) u 5 tal-CIRC, l-IRC tin?abar permezz ta' tnaqqis definittiv f'ras il-g?ajn.

7 Skont l-Artikolu 88(11) tal-CIRC:

“Il-benefi??ji mqassma mill-entitajiet su??etti g?all-IRC lil persuni taxxabbli li jibbenefikaw mill-e?enzjoni totali jew parzjali, inklu?, f'dan il-ka?, id-d?ul tal-kapital, hekk kif it-titoli li jag?tu lok g?al profitti ma jkunux bagg?u kontinwament f'idejn l-istess persuna taxxabbli matul is-sena li tippre?edi d-data li fiha jitqeg?du g?ad-dispo?izzjoni u ma jkunux in?ammu matul i?-?mien me?tie? sabiex ji?i kkompletat dan il-perijodu, huma ntaxxati b'mod awtonomu, b'rata ta' 20 %”.

8 L-Artikolu 88(12) tal-CIRC jipprovdi:

“Mill-ammont tat-taxxa stabbilit f'konformità mad-dispo?izzjonijiet tas-subparagrafu 11 jitnaqqas mit-taxxa li eventwalment tnaqqset f'ras il-g?ajn, fejn it-taxxa mnaqqsa f'dan il-ka? ma setg?etx titnaqqas skont l-Artikolu 90(2)”.

Il-pro?edura prekontenzju?a

9 Fit-23 ta' Marzu 2007, il-Kummissjoni bag?tet ittra ta' intimazzjoni lir-Repubblika Portugi?a, li fiha invokat l-inkompatibbiltà tad-dispo?izzjonijiet fiskali portugizi?i dwar trattament fiskali tad-dividendi u interessi ri?evuti minn fondi ta' pensjoni mhux residenti fit-territorju Portugi? mal-Artikoli 63 TFUE u 40 tal-Ftehim ?EE.

10 Peress li l-Kummissjoni ma kinitx sodisfatta bit-twe?iba tar-Repubblika Portugi?a tat-18 ta' ?unju 2007, fit-8 ta' Mejju 2008 hija bag?titilha opinjoni motivata fejn stednitha tie?u l-mi?uri ne?essarji sabiex tikkonforma ru?ha mag?ha f'terminu ta' xahrejn minn meta tir?ievi din l-opinjoni.

11 Fit-twe?iba tag?ha tal-14 ta' Awwissu 2008, ir-Repubblika Portugi?a rrikonoxxiet li s-sistema fiskali inkwistjoni kienet tikkostitwixxi restrizzjoni tal-moviment liberu tal-kapital, i?da hija kkunsidrat

li tali restrizzjoni hija ?ustifikata fir-rigward tad-dritt tal-Unjoni. B'mod partikolari, hija sa?qet li s-sistema fiskali iktar favorevoli ri?ervata g?all-fondi ta' pensjoni residenti fil-Portugall tikkumpensa l-obbligi legali spe?ifi?i imposti fuqhom.

12 Billi ma kinitx sodisfatta b'dawn l-ispejgazzjonijiet, il-Kummissjoni dde?idiet tippre?enta dan ir-rikors g?al nuqqas ta' twettiq ta' obbligu.

Il-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja

13 Permezz ta' att ippre?entat fir-Re?istru tal-Qorti tal-?ustizzja fit-8 ta' April 2010 u abba?i tat-tielet paragrafu tal-Artikolu 40 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea u l-Artikolu 93 tar-Regoli tal-Pro?edura tal-istess qorti, l-Awtorit  ta' Sorveljanza tal-EFTA talbet li ti?i ammessa tintervjeni f'din il-kaw?a insostenn tat-talbiet tal-Kummissjoni.

14 Permezz tad-digriet tal-15 ta' Lulju 2010, il-President tal-Qorti tal-?ustizzja ?a?ad din it-talba.

Fuq ir-rikors

L-argumenti tal-partijiet

15 Il-Kummissjoni ssostni li s-sistema fiskali Portugi?a applikabbli g?all-fondi ta' pensjoni tistabbilixxi differenza fit-trattament skont il-post fejn jirrisjedu dawn il-fondi. B'hekk, id-dividendi m?allsa lil fondi ta' pensjoni kkostitwiti u li joperaw skont il-le?i?lazzjoni Portugi?a huma totalment e?enti mill-IRC, filwaqt li d-dividendi m?allsa lil fondi ta' rtirar mhux residenti huma su??etti g?alih.

16 Il-Kummissjoni tqis li din id-differenza fit-trattament tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, sa fejn l-investiment tal-fondi ta' pensjoni mhux residenti tal-kumpanniji Portugi?i jsir inqas attraenti.

17 Preliminarjament, ir-Repubblika Portugi?a tispe?ifika li, skont l-Artikolu 88(11) tal-CIRC, ma te?istix differenza fit-trattament bejn il-fondi ta' pensjoni residenti u l-fondi ta' pensjoni mhux residenti meta d-dividendi mqassma jin?ar?u minn ishma tal-fond benefi?jarju matul perijodu ta' inqas minn sena, fejn, fi?-?ew? ka?ijiet, dan id-d?ul huwa su??ett g?all-IRC.

18 Fil-ka?ijiet l-o?ra, ir-Repubblika Portugi?a tirrikonoxxi l-e?istenza ta' restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, i?da ssostni li hija ?ustifikata minn ?ew? aspetti.

19 L-ewwel nett, is-sistema fiskali applikabbli g?all-fondi ta' pensjoni hija ?ustifikata g?all-finijiet tal-ippre?ervar tal-koerenza fiskali. B'hekk, l-e?enzjoni tad-d?ul tal-fondi ta' pensjoni residenti hija pa?uta bit-tassazzjoni tal-pensjonijiet im?allsa lill-benefi?jarji residenti fil-Portugall abba?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni fi?i?i. Fil-qasam tal-pensjonijiet, interpretazzjoni wiesg?a ta' din ir-ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali hija ne?essarja sabiex ji?i eskluz? kull riskju ta' theddid g?all-istabbilt  finanzjarja tas-sistema ta' sigurt  so?jali.

20 It-tieni nett, ir-Repubblika Portugi?a ssostni li l-limitazzjoni tal-e?enzjoni tal-IRC g?all-fondi ta' pensjoni residenti hija bba?ata fuq rekwi?iti marbuta mal-effika?ja tal-kontrolli fiskali. B'hekk, ir-rekwi?iti legali li jag?tu dritt sabiex wie?ed jibbenefika mill-e?enzjoni tal-IRC jirrikjedu li l-fondi inti?i sabiex jir?ievu din l-e?enzjoni jistg?u ji?u kkontrollati direttament mill-awtoritajiet fiskali Portugi?i.

21 B'hekk, il-fondi ta' pensjoni residenti fil-Portugall ma humiex su??etti biss g?al rekwi?iti prudenzjali u ta' difi?a tal-investituri partikolarment stretti skont id-Direttiva 2003/41/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-3 ta' ?unju 2003, dwar l-attivitajiet u s-supervi?joni ta' istituzzjonijiet g?all-provvista ta' rtirar okkupazzjonali (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti: Kapitolu 5, Vol. 4, p. 350), i?da wkoll skont ?irkustanzi supplementari relatati mad-dritt Portugi?, b'mod

partikolari fis-settur tar-responsabbiltà finanzjarja. B'hekk, l-Artikolu 16(4) tal-EBF jipprovdi, b'mod partikolari, li l-kumpanniji li jamministraw fondi ta' pensjoni huma responsabbli b'mod prin?ipali mid-dejn tat-taxxa jew mill-patrimonji li ta?thom taqa' l-amministrazzjoni tag?hom.

22 Issa, il-kontroll ta' dawn l-elementi huwa partikolarment kumpless u je?tie? li l-awtoritajiet fiskali Portugi?i jkunu jistg?u jmorru direttament g?all-fondi ta' pensjoni li jibbenefikaw mill-e?enzjoni tal-IRC. B'mod partikolari, f'ka? ta' nuqqas ta' osservanza tar-rekwi?iti ffissati mil-le?i?lazzjoni Portugi?a fir-rigward ta' e?enzjoni tal-IRC, kontroll dirett fuq il-fondi kkon?ernati jkun indispensabbli sabiex ji?i ?gurat ?las lura tal-ammonti dovuti skont l-IRC. Madankollu, tali kontroll ikun impossibbli li ji?i ?gurat fir-rigward tal-fondi ta' pensjoni residenti fi Stat Membru ie?or u, a *fortiori*, fir-rigward ta' dawn residenti fi Stat terz li huwa parti fil-Ftehim ?EE, billi d-dispo?izzjonijiet tal-Unjoni relatati mal-kooperazzjoni fil-qasam fiskali ma huwiex applikabbli f'dan il-kuntest.

23 Bi twe?iba g?al dawn l-argumenti, il-Kummissjoni ssostni, l-ewwel nett, li l-?ustifikazzjoni bba?ata fuq il-koerenza fiskali ma tistax ti?i a??ettata fir-rigward tar-restrizzjoni tal-moviment liberu tal-kapital introdotta mis-sistema Portugi?a ta' tassazzjoni tal-fondi ta' pensjoni.

24 B'hekk, minn na?a, l-IRC mi?bura minn fuq id-d?ul tal-fondi ta' rtirar mhux residenti ma tikkostitwixxix sors dirett ta' finanzjament tas-sistema ta' sigurtà so?jali. Min-na?a l-o?ra, it-tpa?ija tat-telf ta' d?ul fiskali li jirri?ulta mill-e?enzjoni tal-IRC permezz tat-tassazzjoni tal-pensjonijiet hija effettiva biss fil-ka? fejn il-benefi?jarji ta' dawn il-pensjonijiet jirrisjedu fil-Portugall.

25 It-tieni nett, il-Kummissjoni tqis li r-restrizzjoni inkwistjoni lanqas ma tista' ti?i ??ustifikata permezz ta' kunsiderazzjonijiet marbuta mal-effika?ja tal-kontrolli fiskali.

26 Fil-fatt, minn na?a, il-vanta?? kompetittiv allegat, li minnu jibbenefikaw il-fondi ta' rtirar mhux residenzi fil-qasam tar-rekwi?iti li g?andhom ji?u osservati, ma jistax ji??ustifika l-fatt li ji?i applikat lilhom trattament fiskali inqas favorevoli.

27 Min-na?a l-o?ra, it-trattament fiskali rri?ervat g?all-fondi ta' rtirar mhux residenti ma jistax jitqies li huwa inti? li jipprote?i l-kumpanniji li fihom huma jinvestu kif ukoll il-persuni taxxabli residenti fil-Portugall. Huwa sempli?ement jillimita l-benefi??ju tal-e?enzjoni tal-IRC g?all-fondi ta' pensjoni residenti, ming?ajr ma j?alli l-possibbiltà g?all-fondi mhux residenti li jipprovaw li huma joffru garanziji ekwivalenti g?al daww li huma su??etti g?alilhom il-fondi residenti. G?alhekk, u sabiex ti?gura l-osservanza tal-g?anijiet stabbiliti mir-Repubblika Portugi?a, huwa sempli?ement me?tie? li l-fondi ta' pensjoni mhux residenti jintalbu jipprovaw il-kwalità tag?hom u l-qafas legali li fihom huma joperaw, ?aladarba l-mekkani?mi ta' kooperazzjoni u ta' assistenza re?iproka previsti mid-dritt tal-Unjoni, i?da wkoll permezz tal-ftehim multilaterali u bilaterali fir-rigward tal-Istati terzi partijiet fil-Ftehim ?EE, jippermettu lill-awtoritajiet Portugi?i jippro?edu g?all-kontrolli me?tie?a, jew sa?ansitra g?all-irkupru tad-dejn fiskali.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-?ustizzja

Fuq l-e?istenza ta' restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital

28 Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l-mi?uri pprojbiti mill-Artikolu 63(1) TFUE, b?ala restrizzjonijiet g?all-movimenti tal-kapital, jinkludu daww li huma ta' natura li jiddisswadu lill-persuni mhux residenti milli jinvestu fi Stat Membru jew li jiddisswadu lir-residenti fl-imsemmi Stat Membru milli jinvestu fi Stati o?ra (sentenz tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, ?abra p. l?305, punt 50).

29 Fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk il-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni tikkostitwixxix restrizzjoni g?all-movimenti tal-kapitali, g?andu ji?i kkonstatat li sabiex ma jkunux su??etti g?at-

taxxa fuq il-persuni ?uridi?i, id-dividendi mqassma minn kumpanniji stabbiliti fit-territorju Portugi? lil fondi ta' rtirar g?andhom jissodisfaw ?ew? kundizzjonijiet. Minn na?a, huma g?andhom ji?u m?allsa lil fondi ta' pensjoni kkostitwiti u li joperaw skont id-dritt Portugi?. Min-na?a l-o?ra, dawn id-dividendi g?andhom jitqassmu fir-rigward ta' ishma li baqq?u ming?ajr interruzzjoni proprjetà tal-istess fondi ta' pensjoni matul perijodu minimu li jikkorrispondi g?as-sena li tippre?edi d-data tad-disponibbiltà tag?hom jew mi?muma matul il-perijodu ne?essarju sabiex dan il-perijodu ji?i kkompletat.

30 B'hekk, min?abba l-ewwel kundizzjoni prevista mil-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni, l-investment li jista' jsir f'kumpannija Portugi?a permezz ta' fond ta' pensjoni mhux residenti huwa inqas attraenti mill-investment li jista' jsir permezz ta' fond ta' pensjoni residenti. Fil-fatt, fl-ewwel ka? huma biss id-dividendi ddistribwiti mill-kumpannija Portugi?a li jkunu su??etti g?al rata ta' 20 % fir-rigward tal-IRC anki jekk jirri?ultaw minn ishma li baqq?u proprjetà ta' dan il-fond matul perijodu minimu li jikkorrispondi g?as-sena li tippre?edi d-data ta' disponibbiltà tag?hom. Din id-differenza fit-trattament g?andha b?ala effett li tiddiswadi l-fondi ta' pensjoni mhux residenti milli jinvestu f'kumpanniji Portugi?i u lill-persuni li j?emmg?u l-flus residenti fil-Portugal milli jinvestu f'tali fondi ta' pensjoni.

31 Madankollu din id-differenza fit-trattament ma te?istix meta d-dividendi m?allsa minn kumpannija residenti jirri?ultaw minn ishma li ma baqq?ux fil-pussess tal-istess persuna taxxabbli matul is-sena li tippre?edi d-data tad-disponibbiltà tag?hom. Fil-fatt, skont l-Artikolu 88(11) tal-CIRC, l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 16(1) tal-EBF ma hijiex applikabbli f'dawn i?-?irkustanza, b'mod li dawn id-dividendi huma su??etti g?all-IRC ikun liema jkun il-post ta' residenza tal-fondi ta' pensjoni li fihom dawn id-dividendi jit?allsu.

32 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu ji?i konkluzjoni li, fir-rigward tat-tassazzjoni tad-dividendi m?allsa minn kumpanniji stabbiliti fit-territorju Portugi? fir-rigward ta' ishma proprjetà ta' fond ta' pensjoni matul iktar minn sena, il-le?i?lazzjoni kontenzju?a tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital ipprobit, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 63 TFUE.

Fuq ir-ra?unijiet li jistg?u ji?ustifikaw il-le?i?lazzjoni inkwistjoni

33 Kif jirri?ulta minn ?urisprudenza stabbilita sewwa, mi?uri nazzjonali li jillimitaw il-moviment liberu tal-kapital jistg?u jkunu ?ustifikati min?abba r-ra?unijiet imsemmija fl-Artikolu 63 TFUE jew min?abba ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali, bil-kundizzjoni li jkunu xierqa sabiex jigarantixxu t-tweqqif tal-g?an imfittex u li ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa me?tie? biex jintla?aq dan l-g?an (sentenza tal-1 ta' Lulju 2010, Dijkman u Dijkman-Lavaleije, C?233/09, punt 49 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

34 Skont ir-Repubblika Portugi?a, il-le?i?lazzjoni inkwistjoni hija ??ustifikata permezz ta' ra?unijiet ibba?ati fuq il-?tie?a li jin?ammu, minn na?a, il-koerenza fiskali u, min-na?a l-o?ra, l-effika?ja tal-kontroll tar-rekwi?iti li g?andhom jissodisfaw il-fondi ta' pensjoni sabiex jibbenefikaw mill-e?enzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji kontenzju?a.

– Fir-rigward tal-g?an ibba?at fuq il-?tie?a li tin?amm il-koerenza fiskali

35 G?andu jittakkar li l-Qorti tal-?ustizzja di?à ammettiet li l-?tie?a li tin?amm il-koerenza ta' sistema fiskali tista' ti?ustifika restrizzjoni tal-e?er?izzju tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-trattat (sentenzi tas-27 ta' Novembru 2008, Papillon, C?418/07, ?abra p. l?8947, punt 43, u Dijkman u Dijkman-Lavaleije, i??itata iktar 'il fuq, punt 54).

36 Sabiex argument ibba?at fuq tali ?ustifikazzjoni jkun jista' jirnexxi, il-Qorti tal-?ustizzja madankollu te?i?i rabta diretta bejn il-vanta?? fiskali inkwistjoni u t-tpa?ija ta' dan il-vanta??

permezz ta' impożizzjoni fiskali speċifika, peress li n-natura diretta ta' din ir-rabta għandha tiġi evalwata fid-dawl tal-għan tal-leġiżlazzjoni inkwistjoni (sentenzi iktar 'il fuq, Papillon, punt 44 u Dijkman u Dijkman-Lavaleije, punt 55).

37 F'dan ir-rigward, ir-Repubblika Portugiża ma pprovatx suffiċjentement skont il-liġi l-eżistenza ta' tali rabta billi ssostni li l-eżenzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji tpaġi t-taxxa fuq id-d'ul dovut mill-persuni msieba fil-fondi ta' pensjoni residenti fil-Portugall għall-pensjonijiet li jirrievu u li b'hekk tippermetti l-prevenzjoni ta' tassazzjoni doppja ta' dan id-d'ul.

38 Barra minn hekk, għandu jiġi kkonstatat li, minn naġa, mil-leġiżlazzjoni inkwistjoni ma jirriultax li d-d'ul imqallas lil benefiċjarji residenti fil-Portugall permezz ta' fondi ta' pensjoni mhux residenti ma humiex suġetti għat-taxxa fuq id-d'ul. Għaldaqstant, f'tali ġuriskundanzji, id-dividendi mqallsa fil-fondi mhux residenti huma suġetti għat-taxxa fuq il-kumpanniji u l-ammonti mqallsa lill-benefiċjarji residenti permezz ta' dawn il-fondi huma suġetti għat-taxxa fuq id-d'ul.

39 Min-naġa l-oġra, meta fond residenti jgħallas d'ul lil benefiċjarju mhux residenti, id-dividendi li jkun irrieva huma eżenti mit-taxxa fuq il-kumpanniji, jkun liema jkun it-trattament fiskali riġervat għad-d'ul li dan il-fond iġallas fl-Istat ta' residenza tal-benefiċjarju ta' dan id-d'ul.

40 Barra minn hekk, fir-rigward tal-argument ibbaġat fuq il-ġieġa li tiġi ġurata għammas tas-sistema ta' pensjoni Portugiża, ir-Repubblika Portugiża ma pprovdiet ebda element li jippermetti li jiġi kkonstatat sa fejn il-fatt li mit-taxxa fuq il-kumpanniji jiġu eżentati d-dividendi mqallsa lil fondi mhux residenti jista' jkiegħed inkwistjoni l-finanzjament ta' din is-sistema.

41 Għalhekk, fid-dawl tal-elementi pprovduti mir-Repubblika Portugiża, hija ma tistax tinvoka l-ġieġa li tinqam il-koerenza fiskali sabiex tiġi ġustifika r-restrizzjoni għall-moviment liberu tal-kapital li jirriulta mil-leġiżlazzjoni inkwistjoni.

– Fir-rigward tal-għan ibbaġat fuq il-ġieġa li tiġi ggarantita l-effikaġja tal-kontrolli

42 Hija ġurisprudenza stabbilita li l-ġieġa li tiġi ggarantita l-effikaġja tal-kontrolli fiskali tikkostitwixxi raġuni imperattiva ta' interess ġenerali li tista' tiġi ġustifika restrizzjoni għall-eżerċizzju ta' libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat (sentenza Dijkman u Dijkman-Lavaleije, iktar 'il fuq, punt 58 u l-ġurisprudenza iktar 'il fuq).

43 Skont ir-Repubblika Portugiża, l-eżenzjoni mill-IRC hija korrispettiv tal-osservanza, mill-fondi ta' pensjoni, tar-rekwiżiti previsti mid-Direttiva 2003/41 u mil-leġiżlazzjoni Portugiża.

44 B'mod partikolari, il-kundizzjonijiet li għandhom jissodisfaw il-fondi ta' pensjoni residenti sabiex jibbenefikaw mill-eżenzjoni tal-IRC huma intiġi sabiex jiġuraw iġammas tas-sistema ta' pensjoni Portugiża, billi jissuġettaw dawn il-fondi għal rekwiżiti partikolarment stretti fil-qasam ta' amministrazzjoni, ta' funzjonament, ta' kapitalizzazzjoni u ta' responsabbiltà finanzjarja. Issa, il-kontroll ta' dawn ir-rekwiżiti mill-amministrazzjoni fiskali hija possibbli biss sa fejn dawn il-fondi ta' pensjoni jirrisjedu fil-Portugall.

45 F'dan ir-rigward, jeġieġ, madankollu, li jiġi kkonstatat li l-leġiżlazzjoni kontenzjuża teskludi, b'ala prinċipju, il-fondi ta' pensjoni mhux residenti milli jibbenefikaw mill-eżenzjoni mill-IRC, mingħajr ma tagħtihom il-possibbiltà li jipprovaw li jissodisfaw ir-rekwiżiti ffixxati mil-leġiżlazzjoni Portugiża. B'hekk, ir-Repubblika Portugiża ma tistax issostni li d-differenza kkonstatata bejn it-trattament li minnu jibbenefikaw il-fondi ta' pensjoni residenti u dak intiġ għall-fondi ta' pensjoni mhux residenti fil-qasam tal-eżenzjoni mill-IRC huwa korrispettiv tal-osservanza, mill-fondi ta' pensjoni residenti, tar-rekwiżiti previsti mill-imsemmija leġiżlazzjoni. Fil-fatt, il-fondi ta' pensjoni mhux residenti huma fi kwalunkwe ipoteżi esklużi mill-benefiċġju ta' din l-eżenzjoni, anki jekk

jissodisfaw ir-rekwiżiti mitluba għall-kisba tagħha.

46 Issa, leżiżlazzjoni nazzjonali li tipprekludi b'mod assolut lil fond ta' pensjoni milli jipproduċi l-prova li huwa jissodisfa r-rekwiżiti li jippermettulu jibbenefika mill-eżenzjoni mill-IRC, jekk ikun residenti fil-Portugall, ma tistax tiżi użustifikata bl-effikaċja tal-kontrolli fiskali. Fil-fatt, ma jistax jiżi eskluzi, *a priori*, li l-fondi ta' pensjoni residenti fi Stat Membru barra r-Repubblika Portugiża jinsabu f'pożizzjoni li jipprovdu d-dokumenti ta' sostenn rilevanti li jippermettu lill-awtoritajiet fiskali Portugiżi jivverifikaw, b'mod qar u preżiż, li huma jissodisfaw ir-rekwiżiti ekwivalenti għal dawk previsti mil-leżiżlazzjoni Portugiża, fl-Istat ta' residenza tagħhom.

47 Din l-evalwazzjoni tgħodd għall-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea u għall-Istati Membri ta' -żona Ekonomika Ewropea (ŻEE) b'mod partikolari għaliex, hekk kif ikkonstata l-Avukat Ġenerali fil-punti 57 u 58 tal-konklużjonijiet tiegħu, id-Digriet Liżi Nru 12/2006, tal-20 ta' Jannar 2006, invokat mir-Repubblika Portugiża fir-risposta tagħha, huwa intiż sabiex jittrasponi d-Direttiva 2003/41, li l-applikazzjoni tagħha żiet estiża għall-Istati Membri ta' -ŻEE.

48 Fi kwalunkwe każ, l-impossibbiltà assoluta għall-fondi ta' pensjoni mhux residenti li jibbenefikaw mill-eżenzjoni mogħtija lill-fondi ta' pensjoni residenti fil-Portugall lanqas ma tista' tiżi kkunsidrata b'ala proporzjonata fir-rigward tad-diffikultajiet allegati mir-Repubblika Portugiża fir-rigward tal-żbir ta' informazzjoni rilevanti u l-irkupru tad-dejn fiskali.

49 Fil-fatt, l-ewwel nett, fir-rigward tal-fondi residenti fi Stat Membru minbarra r-Repubblika Portugiża, id-Direttiva tal-Kunsill 77/799/KE, tad-19 ta' Diżembru 1977, dwar għajjnuna reżiproka mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri fil-qasam tat-tassazzjoni diretta (ŻU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol 1, p. 63), kif ukoll id-Direttiva tal-Kunsill 2008/55/KE, tas-26 ta' Mejju 2008, dwar l-assistenza reżiproka għall-irkupru ta' talbiet rigward żerti imposti, dazji, taxxi u miżuri oħra (ŻU L 150, p. 28), joffru lill-awtoritajiet Portugiżi qafas ta' kooperazzjoni u ta' assistenza li tippermettilhom jiksbu l-informazzjoni meżtieża skont il-leżiżlazzjoni nazzjonali, kif ukoll il-mezzi għall-irkupru ta' dejn fiskali eventwali mill-fondi ta' pensjoni mhux residenti.

50 It-tieni nett, fir-rigward tal-fondi ta' pensjoni residenti fi Stat Membru ta' -ŻEE, għalkemm huwa minnu li l-mekkaniżmi deskritti fil-punt preżedenti ta' din is-sentenza ma japplikawx f'din is-sitwazzjoni, għandu jiżi kkonstatat, minn naħa, li l-leżiżlazzjoni inkwistjoni ma tissużettax il-benefiċċju tal-eżenzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji għall-preżenza ta' ftehim bilaterali ta' assistenza bejn ir-Repubblika Portugiża u l-Istati Membri ta' -ŻEE li jippermetti kooperazzjoni u assistenza ugwali għal dawk implementati bejn l-Istati Membri tal-Unjoni. Min-naħa l-oħra, hekk kif osserva l-Avukat Ġenerali fil-punt 70 tal-konklużjonijiet tiegħu, miżuri inqas restrittivi għall-moviment liberu tal-kapital meta mqabbla mal-leżiżlazzjoni inkwistjoni jistgħu jiżu introdotti sabiex jiżi qurat l-irkupru tad-dejn fiskali, b'għall-obbligu li jiżu pprovvuti, *a priori*, il-garanziji fiskali neżessarji għall-żlas ta' dan id-dejn.

51 B'hekk ir-restrizzjoni għall-moviment liberu tal-kapitali li tirriżulta mil-leżiżlazzjoni kontenzjuża ma tistax tiżi użustifikata bir-rażunijiet invokati mir-Repubblika Portugiża.

52 F'dawn iż-żirkustanzi, għandu jiżi kkonstatat li, billi rriżervat il-benefiċċju tal-eżenzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji biss għall-fondi ta' pensjoni residenti fit-territorju Portugiż, ir-Repubblika Portugiża naqset mill-obbligi tagħha ta't l-Artikoli 63 TFUE u 40 tal-Ftehim ŻEE.

Fuq l-ispejje

53 Skont l-Artikolu 69(2), tar-Regoli tal-Proċedura, il-parti li titlef għandha tbatlha l-ispejje, jekk dawn ikunu ntalbu. Peress li Ir-Repubblika Portugiża tilfet, hemm lok li hija tiżi kkundannata għall-ispejje kif mitlub mill-Kummissjoni.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tiddeżiedi:

- 1) **Billi rriżervat il-benefiċċju tal-eżenzjoni tat-taxxa fuq il-kumpanniji biss għall-fondi ta' pensjoni residenti fit-territorju Portugiż, ir-Repubblika Portugiża naqset mill-obbligi tagħha ta't l-Artikoli 63 TFUE u 40 tal-Ftehim dwar iż-żona Ekonomika Ewropea tat-2 ta' Mejju 1992.**
- 2) **Ir-Repubblika Portugiża hija kkundannata għall-ispejje.**

Firem

* Lingwa tal-kawża: il-Portugiż.